

[Ejner Kristensen.]

og strukturelt er i støbeskeen; derfor må også det realkreditsystem — i dette tilfælde hypotekforeningerne — som er en nyttig faktor i vort samfundsliv, gøre udviklingen med, og ved rationalisering af forskellig art, udnyttelse af stordriftens fordele, og hvad andet man kan fremhæve, giver man hypotekforeningerne sådanne arbejdsvilkår, at de på den mest hensigtsmæssige måde kan varetage låntagernes interesser.

Man kan fremføre, at en lignende tendens også giver sig til kende f. eks. inden for sparekasseverdenen. Også her drøftes samarbejde og sammenslutning som et værdifuldt led i en moderne udbygning af disse pengeinstitutter.

Den højtærede boligminister siger i sin fremsættelsestale, at han helst havde set, at antallet af foreninger var blevet 2 landsomfattende foreninger, men fortsætter senere, at han efter forholdene betragter dette lovforslag som et rimeligt kompromis, og det skal ministeren efter min mening ikke have utak for. Jeg tror, at når man vil reformere, som den højtærede minister gerne vil, er det klogt at tage små skridt, og det udelukker da heller ikke, at man stadig kan have endemålet i sigte.

Det er dog kun 7 af de 8 foreninger, der har givet tilslutning til dette lovforslag. Ny jydsk Land-Hypothekforening står udenfor og har fremført sin opfattelse i bilag til betænkningen. Jeg skal ikke nægte, at de synspunkter, som denne forening gør gældende, kan efterlade indtrykket af, at rationaliseringen er mere, om man så må sige, påkrævet visse steder end andre. I hvert fald er det rigtigt, at de jyske foreningers virke med de stærkt begrænsede områder for udlån har virket både sundt og tilfredsstillende for denne landsdels befolkning. Som det er bebudet i fremsættelsestalen, vil Ny jydsk Land-Hypothekforening fremsætte sine synspunkter i det udvalg, som formodentlig bliver nedsat, og jeg synes, at man med interesse må afvente at høre, hvad man dér vil fremkomme med.

I § 20, stk. 3, foreslås, at de enkelte hypotekforeninger skulle have mulighed for også at yde lån i industrielle ejendomme. Det er noget nyt, men det er vel naturligt, at sådanne overvejelser kan opstå i et

samfund med en så stærkt ekspanderende industri, som vi kender den herhjemme i disse år.

Den højtærede minister giver i sin fremsættelsestale udtryk for, at sådanne industrilån på flere områder kan indebære en særlig risiko for de øvrige långivere, og det er sikkert rigtigt. En speciel risiko ligger vel deri, om obligationsmarkedet vil kunne bære et sådant yderligere udbud. For tiden er det jo sådan, at diskontoen ikke svarer til den nuværende effektive rente på obligationerne, som ligger $\frac{1}{2}$ pct. højere. Jeg vil gerne spørge, om den højtærede boligminister vil vurdere situationen således, at det vil være lettere at bringe disse 2 rentesatser i overensstemmelse med hinanden, om man nu også sender nye industrilånsobligationer på markedet. Alle disse betæneligheder med hensyn til industrilån overlades det imidlertid til de enkelte foreninger at vurdere, men et råd om forsigtig kørsel på disse områder må dog være ønskværdigt.

I § 24 er det foreslået at nedsætte den maksimale løbetid for hypotekforeningslån fra 50 til 40 år. Det kan nok synes et lidt drastisk skridt, og under hensyn til de store etableringsomkostninger og dermed nødvendigvis store gældsbyrder, som f. eks. landbrugets unge kommer ud for i disse år, vil en sådan nedsættelse nok føles som en ekstra belastning. Når den højtærede boligminister henviser til, at bestemmelsen vil virke som en ønskværdig forøgelse af opsparringen, så er det for mig et spørgsmål, om ikke bibeholdelsen af de nugældende løbetider for hypotekforeningslån kan have sådanne driftsmæssige fordele, at den samlede opsparring ville blive endog større, end hvis man nedsatte disse låns løbetid.

Jeg skal i øvrigt afholde mig fra at gå i enkeltheder med hensyn til de forskellige paragraffer ved denne førstebehandling, idet jeg går ud fra, at vi i udvalget får lejlighed til videre forhandling om de forskellige detailspørgsmål.

Jeg må til sidst understrege nogle bemærkninger, som den højtærede boligminister har fremført i sin fremsættelsestale, nemlig om ønskeligheden af, at låneinstitutionerne tog en vejledende opgave op med henblik på at orientere låntagerne om de mange muligheder for og følgerne af optagelse af lån. Jeg ved, at det i mange til-